

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 24CoP/126/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8718204219
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 01. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ingrid Kalináková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:8718204219.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ingrid Kalinákovvej a členov senátu JUDr. Elišky Wagshalovej a JUDr. Eduarda Valenčina vo veci starostlivosti súdu o deti: K. C., H.. XX.XX.XXXX, právne zastúpený: JUDr. Oľga Lišková, advokátka, Poprad, Štefánikova 882/39, mal. H. C., H.. XX.XX.XXXX a mal. B. C., H.. XX.XX.XXXX, všetci bytom ako matka, zastúpení kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny S., deti rodičov: matka F. C., H.. XX.XX.XXXX, C. S., Q. XXXX/X, právne zastúpená: JUDr. Oľga Lišková, advokátka, Poprad, Štefánikova 882/39, a otec Z. C., H.. XX.XX.XXXX, C. XXX Q. Y., B., B. XSX, K., zastúpený splnomocnenou zástupkyňou: P. N. C., H.. XX.XX.XXXX, C. XXX Q. Y.B., B., B. XSX, K., v konaní o zníženie výživného, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Poprad č.k. 15P/180/2018-357 zo dňa 10.02.2021, takto

rozhodol:

- I. Potvrďuje rozsudok.
- II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

I. Predmet konania

1. Predmetom konania je návrh otca na zníženie výživného vo vzťahu k deťom: k plnoletej E., plnoletému K. a mal. H. zo sumy 140,- eur mesačne na sumu 50,- eur mesačne, mal. B. zo sumy 80,- eur na sumu 40,- eur mesačne. E. už v čase podania návrhu bola plnoletá, preto súd prvej inštancie konanie o zníženie výživného vo vzťahu k nej vylúčil na samostatné konanie. V priebehu konania o zníženie výživného dosiahol plnoletosť aj K..

II. Obsah napadnutého rozhodnutia

2. Okresný súd Poprad, ako súd prvej inštancie (ďalej aj ako „súd“) napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že cit.:

„I. Súd návrh otca na zníženie výživného z a m i e t a .

II. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.“

3. Rozhodnutie právne odôvodnil ust. § 62 ods. 2, 4,5, § 75 ods. 1, § 78 ods. 1, 3 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákon o rodine“).

4. Svoje rozhodnutie súd odôvodnil výraznou zmenou pomerov na strane mal. detí ako aj plnoletého K. oproti predchádzajúcemu rozhodnutiu vo veci. Plnoletý K. a mal. H. sú žiakmi K. T. Š. N. S.,

zmenil sa charakter ich potrieb. Aj keď v rámci posledného šk. roka všetky deti študujú dištančne, je potrebné zobrať do úvahy aj formu prípravy na vyučovania, kedy skutočne majú deti zvýšené výdaje na tlač potrebných učebných pomôcok. Mal. B. navštevuje M. Q., preto súd zohľadnil prípravu na K.Ú. Š.. Nemožno opomenúť bežné náklady na stravu, bývanie a aj napriek pandemickej situácii čiastočne aj na voľnočasové aktivity. Najväčšie výdavky má matka v súvislosti s ochorením mal. H., kde súd zbral do úvahy potrebu zakúpenia špeciálnych zdravotníckych pomôcok. Navyše z pripojeného listinného dokladu zo strany matky vyplýva, že N. nesúhlasila s úhradou nadlimitného množstva zdravotníckych pomôcok a takúto žiadosť zo strany matky zamietla. Súd prihliadol aj na osobnú starostlivosť matky o mal. deti. Priemerný mesačný zárobok matky sa oproti predchádzajúcemu rozhodnutiu čiastočne zvýšil zo sumy 540,- eur na sumu 670,- eur. Počet vyživovacích povinností sa na strane matky nezmenil. Matka má vyživovaciu povinnosť ešte k mal. N.. K pomerom otca súd uviedol, že je poberateľom opatrovateľského príspevku vo výške 269,- O.. Príjem jeho manželky predstavuje invalidný dôchodok 647,- O. mesačne. Súd uviedol, že k opatrovateľskému príspevku si môže otec ešte privyrobiť aktivačnými prácami a doplniť svoj príjem, v súčasnosti otec navštevuje opatrovateľský kurz a je predpoklad zvýšenia kvalifikácie na jeho strane. Súd poukázal na skutočnosť, že vyživovacia povinnosť voči deťom má prednosť pred ostatnými výdavkami. Súd nespochybňoval zdravotný stav manželky otca detí, ako aj opatrovanie z jeho strany vo vzťahu k jeho manželke, avšak zdôraznil základnú povinnosť otca ohľadom výživy mal. detí a plnoletého syna, ktorí sú odkázaní na výživu svojich rodičov. Súd konštatoval, že otcovi detí nič nebráni (či už nejaká choroba alebo iná skutočnosť, ktorá by znemožňovala riadny výkon práce), aby sa zamestnal a tak si plnil základnú vyživovaciu povinnosť k svojim deťom, záujem mal. detí je prvoradý, otec si je vedomý tejto povinnosti vo vzťahu k deťom, navyše sa iným spôsobom nepodieľa na ich výžive, nezasiela iné plnenia a to ani z príležitostí sviatkov. Zníženie výživného nie je v záujme detí, a preto súd tento návrh zamietol.

III. Obsah odvolania otca a vyjadrení k odvolaniu

5. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal odvolanie otec namietajúc, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci v zmysle § 365 ods. 1 písm. f/, h/ zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Namietal, že súd nebral do úvahy reálnu situáciu otca, v ktorej sa nachádza, tiež odlišné ekonomické a sociálne podmienky vyplývajúce z rozdielnych právnych predpisov Slovenskej republiky a Š. E., ktoré má osobitný sociálny a právny systém. Zdôraznil, že príjmy otca a jeho súčasnej manželky v krajine, v ktorej žijú, sú posudzované spoločne. Jednoznačne preukázal listinnými dôkazmi, že zvýšením svojho príjmu sa reálny príjem nijako nenavýšil a výdavky, ktoré sú hradené jeho manželkou by plynulo prešli na jeho zodpovednosť, teda nijako by sa pomery v domácnosti nezmenili. Zdôraznil, že sa jedná len o nevyhnutné výdavky spojené s bývaním a základnými životnými potrebami. Po rozvoje si zariadil život, avšak jeho osobná, pracovná a ekonomická situácia sa zmenila. Zavreli reštauráciu, v ktorej pracoval, stal sa obeťou podvodu a bezdomovcom. Zdravotný stav jeho súčasnej manželky sa začal prudko zhoršovať v roku 2012, spoločnosť, pre ktorú pracoval v roku 2017, zbankrotovala a jeho manželka sa v roku 2018 stala invalidnou, navyše od marca 2020 čelia všetci pandemickej situácii. Ocitol sa v situácii, kedy objektívne nemôže pracovať na plný pracovný úväzok. Do augusta 2018 boli otcovi ponúknuté aktivačné práce, ktorých príjem deklaroval, avšak tento príjem z aktivačných prác bol následne odpočítavaný z nemocenských dávok jeho manželky, teda celkový príjem domácnosti otca jeho manželky sa nezmenil. V tomto školskom roku sa študijný plán zmenil a dištančne študuje opatrovateľstvo a anglický jazyk. Za posledné 3 roky bol a aj v blízkej budúcnosti bude príjem do spoločnej domácnosti otca a jeho terajšej manželky spolu menej ako 1.000,- O. mesačne. Výživné na všetky deti v pôvodnej výške 500,- eur nie je možné pokryť z príjmov spoločne posudzovanej domácnosti otca. Otcovi po úhrade mestskej dane a splátky dlhu na kreditnej karte ostane z poberateľského opatrovateľského príspevku 190,- eur, ktorú celú posielala ako časť výživného k rukám matky a dospeljej dcéry E.. Otcom hradené platby nezahŕňajú výdavky na stravu, ošatenie, nevyhnutné výdavky na okuliare, cestovné náklady na MHD. Otec nefajčí, nepije alkohol, nemá žiadne výdavky spojené s voľnočasovými aktivitami, neplatí mobil, či internet. Ďalej namietal, že výdavky na domácnosť a starostlivosť o deti vrátane zvýšených výdavkov na zdravotnú starostlivosť o maloletú H. matka nepreukázala dostatočne. Rovnako je nutné prihliadať na to, že matka žije v spoločnej domácnosti s terajším svojim partnerom, otcom jej ďalšieho dieťaťa. Jeho príjem nebol zohľadnený v súvislosti s úhradami nákladov na domácnosť matky. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil a znížil výživné na deti v zmysle jeho návrhu.

6. Kolízny opatrovník vo vyjadrení k odvolaniu otca zotrval na svojich vyjadreniach. Uviedol, že výdavky, ktoré má matka v súvislosti s výchovou a starostlivosťou o maloleté deti, majú stúpajúci charakter. Všetky zabezpečuje matka zo svojho príjmu a z výživného, ktoré zasiela otec maloletých detí. Navrhol, aby odvolací súd potvrdil napadnutý rozsudok v plnom rozsahu.

7. Matka vo vyjadrení k odvolaniu uviedla, že otec maloletých už viac ako 14 rokov neprispieva na výživu maloletých tak, ako to určil súd. Na výživnom pre maloleté deti dlhuje 43.000,- eur, vyhýba sa hľadať si primeranú prácu. Sústavne sa vyhovára na nemoc manželky, ktorú doposiaľ nepreukázal. Navyše jeho súčasná manželka sa zúčastnila niekoľkokrát na pojednávaníach ako splnomocnená zástupkyňa otca maloletých a je evidentné, že nejde o osobu odkázanú na pomoc inej osoby, nakoľko pricestovala zo Š. sama bez akejkoľvek podpory a pomoci. Navyše z e-mailovej korešpondencie vyplýva, že súčasnej manželke otca bola poskytnutá na štúdium pôžička v sume 10.000 F., ktoré použila na dovolenku. Otec argumentuje nemožnosťou zamestnať sa a aj tým, že ak by zarábal viac, ako je príspevok na opatrovanie manželky, manželke by znížili jej invalidný dôchodok. Osobitne poukázala na vážnu chorobu maloletej H., v súvislosti s ktorou sú vysoké výdavky, pričom maloletá úspešne zvláda štúdium na K. T. Š. N. S.. Navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdil a odvolanie otca zamietol. Matka ďalej uviedla, že plnoletá E. začala brigádovať, aby si pokryla aspoň časť výdavkov v súvislosti so štúdiom na N. Š.. Rovnako K. bol prijatý na N. Š.. Matka bola nútená zabezpečiť notebook potrebný pre štúdium K. na N. Š.. V súvislosti s pandemiou COVID-19 sa deti učili dištančne a bola nútená zabezpečiť zariadenia pre online výučbu, tlačiareň, papiere, toner, internetové pripojenie. Namietala, že otec zámerne upravuje prílohy, ktoré predkladá na súde, sú vedome orezané, nemajú výpovednú hodnotu, nedokladujú požadované informácie, ktoré boli žiadané. Potvrdenia o príjme jeho súčasnej manželky boli orezané tak, aby neboli viditeľné dátumy príjmu peňažných príspevkov na jej účet. Zdôraznila, že maloletá H. je nevyliciteľne chorá. Otec sa ohrádza zdravotným stavom jeho manželky, ale zdravotný stav jeho detí ho vôbec nezaujíma. Matka napriek svojim zdravotným ťažkostiam chodí poctivo do práce, každý druhý týždeň, 6 dní v týždni, aby zabezpečila starostlivosť o maloleté deti. Nemá problém pracovať v horúčkach, bolestiach a situácia je sťažovaná aj v súvislosti so zdravotným stavom maloletej H., v súvislosti s ktorou na Slovensku každý pacient M. Z. X. R. si od dospelosti všetky pomôcky aj lieky hradí sám v plnej výške. Nie všetky zdravotné pomôcky sú uhrádzané zdravotnou poisťovňou. Niektoré hradí v plnej výške výlučne matka. K argumentácii otca ohľadne splácania kreditnej karty matka uviedla, že uvedené je druhoradé v súvislosti s plnením vyživovacej povinnosti. Z potvrdenia o schválení opatrovateľského príspevku, ktoré navrhovateľ doložil, je zrejmé, že otec má právo zarobiť si sumu 128,- F. týždenne bez toho, aby bola ovplyvnená výška jeho opatrovateľského príspevku. Nikde nie je uvedené, že by táto suma bola následne odrátaná z príspevku jeho manželky. K vyjadreniu otca vo vzťahu k plnoletej E., že sa má finančne podieľať na ekonomickej situácii rodiny, matka uviedla, že E. peniaze zarobené na brigáde použije na nákup vecí do šatníka, platí si poplatky v škole, čiastočne si hradí stravu v škole, nakoľko finančná situácia rodiny je náročná a otec neplatí výživné v plnej výške.

8. K vyjadreniu k odvolaniu matka predložila prílohy, z ktorých vyplýva hodnota cukru maloletej H., kedy bolo treba okamžite zabezpečiť pomoc; internetovú komunikáciu prostredníctvom sociálnej siete súčasnej manželky otca, z ktorej vyplýva, že bola na dovolenke, keďže dostala študentskú pôžičku a rozhodla sa investovať ju len a len do seba; potvrdenie o vyplatených prídavkoch zo Š. zo dňa 27.10.2014, ktoré boli v období od 16.02.2009 do 11.04.2010 vyplácané vo výške 56,90 F. týždenne, a v období od 12.04.2010 do 16.06.2010 v sume 60,50 eura týždenne s tým, že od 07.06.2010 sa prídavky na deti už vo N. C. neposkytujú. Matka uviedla, že z uvedenej sumy poskytol otec k rukám matky 900,- F., pričom celá suma predstavovala 4.060,- F.. Ďalej predložila potvrdenie predložené súčasnou manželkou, z ktorého len vyplývajú akési sumy, nevedno z akého účtu poslané na účet vo výške 296,40 F., neskôr v sume 301,50 F., bez akejkoľvek identifikácie uvedených platieb.

9. Otec vo vyjadrení k vyjadreniu matky k jeho odvolaniu uviedol, že berie na vedomie výdavky matky. Uznáva, že finančná pomoc od najstaršej E. im výrazne pomohla a veľmi sa teší, že jej vedela takto pomôcť na úkor svojho študijného a voľného času. Trvá na tom, že budúce štúdium detí musí prebrať s matkou maloletých, ak sa na to dali, respektíve dajú. V súvislosti s COVID-19 a online štúdiom uviedol, že je to celosvetový problém, ktorý zasiahol nielen maloleté deti, ale nespočetné množstvo ďalších rodín. Má za to, že riešiť situáciu mal čiastočne aj štát. Jeho súčasnej manželke sú vyplácané nemocenské dávky každý druhý týždeň, v roku 2019 vo výške 296,40 eura, v roku 2020 vo výške 301,50 eura. Výška jeho opatrovateľského príspevku predstavuje 269,- O.. Zotrval na svojom návrhu v plnom rozsahu.

IV. Hodnotenie odvolacieho súdu

10. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) ako súd odvolací po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - účastníkom konania v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 2 v spojení s § 357 písm. d/, g/ CSP) po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie bez viazanosti rozsahom (§ 65 CMP) a dôvodmi odvolania (§ 66 CMP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 329 ods. 1 CSP), keď deň vyhlásenia rozsudku bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli súdu a v elektronickej podobe na webovej stránke súdu v ten istý deň, ako sa vyvesil na úradnej tabuli a dospel k záveru, že odvolanie otca nie je dôvodné.

11. V kontexte uplatnených odvolacích námietok otca vyjadrujúcich nesúhlas so skutkovými zisteniami a právnym záverom súdu prvej inštancie vo vzťahu k zamietnutiu jeho návrhu na zníženie výživného, skúmal odvolací súd primeranosť naposledy určenej sumy vyživovacej povinnosti otca v nadväznosti na jeho možnosti a schopnosti.

12. Odvolací súd zistený skutočný stav súdom prvej inštancie považuje za dostatočný a nevznikla potreba doplniť dokazovanie pred odvolacím súdom. Súd prvej inštancie postupoval v zmysle Zákona o rodine, posudzoval schopnosti a možnosti povinného rodiča, oprávnené potreby maloletých B. a H. a plnoletého K.. Vykonal dokazovanie, ktoré podrobne zhodnotil a z ktorého vyvodil skutkové závery, ktoré odvolací súd považuje za správne. Uplatnené odvolacie dôvody nenašli v rozhodnutí odvolacieho súdu svoje opodstatnenie. Napadnutý rozsudok považuje odvolací súd za vecne správny, jeho správnosť argumentuje nasledovne:

13. Zo zisteného skutočného stavu veci zisteného súdom prvej inštancie vyplýva, že rozsudkom Okresného súdu v Poprade č. k. 15P/111/2015 zo dňa 21.04.2016 bolo určené výživné zo strany otca na v tom čase mal. E. v sume 140,- eur, na v tom čase mal. K. v sume 140,- eur, na mal. H. v sume 140,- eur a na mal. B. 80,- eur mesačne. V čase predchádzajúceho rozhodnutia mal. E. navštevovala M. Q. K. Š., mal. K. M. Q. T. Š., mal. H. S. Q. T. Š. a mal. B. R. Q. T. Š.. Mal. H. mala zvýšené výdaje z dôvodu ochorenia cukrovkou, u mal. K. bolo potrebné nasadiť strojček na zuby a už v tom čase mala matka ďalšiu vyživovaciu povinnosť k mal. N.. Príjem matky predstavoval 540,- eur mesačne a príjem na strane otca 1.240,- O. týždenne. Otec detí býval spoločne s manželkou v dvojizbovom nájomnom byte. V súčasnosti dcéra E. navštevuje N. Š. a vo veci zníženia výživného súd koná samostatne pod sp. zn. 15Pc/80/2018. Počas konania dosiahol plnoletosť aj syn K., ktorý v čase rozhodnutia súdu prvej inštancie navštevoval Š. Q. K. T. Š., mal. H. navštevovala S. Q. K. T. Š. a mal. B. M. Q. T. Š.. Na deti sú zvýšené výdaje, hlavne u mal. H. v súvislosti so zdravotným stavom, tieto výdavky hradí matka až do výšky 240,- eur mesačne. Matka je zamestnaná vo firme K. s priemerným mesačným zárobkom 670,- eur. Otcovi mal. detí bol priznaný od januára 2018 opatrovateľský príspevok, ktorý v súčasnosti predstavuje 269,- O. mesačne. Jeho manželka je invalidnou dôchodkyňou a poberá invalidný dôchodok vo výške 647,- O. mesačne. Manželka otca si k invalidnému dôchodku môže privyrobiť ešte 1.500,- O. ročne. Otec detí si môže privyrobiť do 50 hodín týždenne na aktivačných prácach. Zo správy sociálnej poisťovne vyplýva, že manželka otca na Slovensku nepoberá žiadny dôchodok a ani iný príjem zo Slovenska. Prekladateľskú činnosť vykonávala v období od apríla 2018 do apríla 2019 a od uvedeného času nemá príjem za tlmočníctvo a teda nenavýšila si invalidný dôchodok o sumu, ktorú si môže privyrobiť v priebehu roka. Otec detí v súčasnosti absolvuje opatrovateľský kurz v rozsahu 15 hodín týždenne.

14. Právne posúdenie veci súdom prvej inštancie odvolací súd dopĺňa:

15. Podľa § 121 CMP, rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletých a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery.

16. Podľa § 217 ods. 1 veta prvá CSP, pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia.

17. Pre rozhodnutie o návrhu na zmenu vyživovacej povinnosti určenej predchádzajúcim právoplatným rozhodnutím súdu je potrebné mať na zreteli ustanovenie § 230 CSP i ustanovenie § 78 ods. 1 Zákona o rodine. CSP v uvedenom ustanovení určuje, že len čo sa vo veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa

prejednať znova (prekážka res iudicata - veci rozhodnutej). CMP však počíta s prípadmi, keď nie je objektívne možné túto zásadu dodržať, konkrétne ust. § 157 CMP, ktoré umožňuje zmenu rozsudku o výživnom, ak sa zmenili pomery (na návrh). Za zmenu pomerov možno považovať okolnosti, ktoré sú rozhodujúce pre výšku a ďalšie trvanie rozsahu vyživovacej povinnosti (zásada „rebus sic stantibus“).

18. Pri rozhodovaní o zmene výživného na účely zisťovania pomerov je potrebné porovnať okolnosti v čase vydania predchádzajúceho rozhodnutia s okolnosťami v čase nového rozhodnutia, pričom predpokladom takejto zmeny je výrazná zmena pomerov. V zmysle judikatúry je potrebné prihliadnuť na všetky okolnosti, ktoré by mohli odôvodniť zmenu výživného. Len vtedy môžu byť dôvodom na zmenu vyživovacej povinnosti, keď sa závažnejším spôsobom prejavia v pomeroch účastníkov v porovnaní s ich pomermi v čase vyhlásenia predchádzajúceho rozsudku. Relevantné pre rozhodnutie o podanom návrhu na zvýšenie výživného je nielen to, či sa výrazne zmenili okolnosti na strane oprávneného, ale aj na strane povinného rodiča, ktoré boli podkladom pre predchádzajúce rozhodnutie o výživnom.

19. Z citovaných ustanovení vyplýva, že vyživovacie vzťahy medzi rodičmi a deťmi sú postavené na princípe zákonom uloženou povinnosťou pomôcť účastníkovi tohto vzťahu v materiálnom slova zmysle tak, aby sa nedostal do stavu núdze, a aby životná úroveň dieťaťa zodpovedala jeho odôvodneným potrebám. Vyživovacia povinnosť rodičov k deťom trvá do toho času, kým dieťa nie je schopné samé sa živiť. Základným predpokladom pre vznik práva na výživu je neschopnosť dieťaťa samé sa živiť, teda stav odkázanosti na výživu. Predmetné kritérium obmedzuje len pravidlo dobrých mravov. Samotný predpoklad neschopnosti dieťaťa samé sa živiť znamená, že oprávnené dieťa nedisponuje vlastným príjmom, alebo disponuje príjmom tak nízkym, že nepostačuje pokryť jeho potreby. V prejednávanej veci súd prvej inštancie rozhodol o vyživovacej povinnosti otca k maloletým B. a H. a plnoletému K.. Súd pri rozhodovaní o návrhu otca na zníženie výživného prihliadol aj na skutočnosť, že otec sa s maloletými deťmi nestretáva, teda inak ako mesačne zaslanou sumou výživného, aj to nie v súdom určenej výške, sa na ich výchove a výžive nepodieľa.

20. Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že na strane maloletých detí a plnoletého syna nenastala taká podstatná zmena, ktorá by odôvodňovala zníženie výživného. Naopak najstaršie deti E. a K. študujú na N. Š., mal. H. na K. Š. a maloletý B. ukončil v minulom školskom roku T. Š. a je nepochybné, že v školskom roku 2021/2022 študuje na K. Š.. Navyiac maloletá H. má vážny zdravotný problém, cukrovku 1. typu, ktorá si vyžaduje zvýšenú zdravotnú starostlivosť, zabezpečenie nevyhnutných zdravotných pomôcok, ako aj užívanie liekov. Aj bez detailného preukazovania nákladov je nepochybné, že matka musí deťom zabezpečovať v celom rozsahu stravovanie, ubytovanie, veci bežnej potreby (najmä osobnej hygieny), nevyhnutné študijné materiály, obvyklé presuny v rámci mesta, voľnočasové aktivity, ako aj výdavky v súvislosti s ich zdravotnými problémami.

21. Výživné voči deťom bolo naposledy určené v roku 2016. Súd správne zistil potreby detí, odvolací súd dodáva, že vo vzťahu k maloletým H.P. a B. je nevyhnutné prihliadnuť aj na osobnú starostlivosť matky. V súčasnosti je maloletá H. študentkou K. T. Š., rovnako mal. B. študuje na K. Š., plnoleté deti E. a K. sú študentmi N. Š., a teda je bez akýchkoľvek pochybností, že ich náklady a odôvodnené potreby sú mnohokrát vyššie ako v prípade naposledy určenej vyživovacej povinnosti. K tomu odvolací súd uvádza, že odôvodnené potreby N. a K. okrem najzákladnejších životných potrieb musia zahŕňať aj iné výdavky, teda okrem pravidelných výdavkov, ako sú náklady spojené s bývaním, stravou, ošatením, výživou, zdravotným stavom, sú to aj ďalšie náklady, ktoré nie sú pravidelné, ale sú nevyhnutné (napr. cestovné), ale najmä náklady súvisiace so štúdiom, ako získavanie primeraných študijných pomôcok, výdavky na kultúrne, spoločenské a športové vyžitie, ktoré v dnešnej dobe treba považovať za nevyhnutné a nárokovateľné (pochopiteľne v rozumnej miere). Čo však odvolací súd vzal do úvahy, bol spoločenský vývin plnoletých detí, ktorý z nich učinil mladých ľudí, zaradených do stredoškolského kolektívu, kultúrneho a pod. Očakávaná spoločnosť prirodzene kladú požiadavky na úpravu vonkajšieho vzhľadu, preto odvolací súd pripustil nárast výdavkov na hygienické potreby, oblečenie, obuv, drogériu a pod. Sú to celkovo nové výdavky, pretože iba v nižšej miere existovali už v čase pôvodnej úpravy.

22. Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd má zato, že na strane osôb oprávnených z platenia výživného nastal objektívny nárast životných nákladov, na ktorý je potrebné pri zmene pomerov prihliadať v zmysle ustanovenia § 78 ods. 3 Zákona o rodine. Takzvaná valorizačná klauzula obsiahnutá v ustanovení § 78 ods. 3 Zákona o rodine, ukladá súdu, aby v prípade, ak rozhoduje o zmene pomerov, zohľadnil aj zmenu výšky, vývoj životných nákladov. Výška životných nákladov je zrejme napríklad z

cien spotrebného koša, z miery inflácie, respektíve iných ekonomických ukazovateľov. Táto povinnosť súdu je obligatórna. Z ustanovenia § 78 ods. 3 Zákona o rodine vyplýva, že vývoj životných nákladov je objektívna okolnosť, ktorá by aj sama o sebe mohla odôvodniť zmenu výšky výživného. Naposledy súdom určené výživné pokrylo ich potreby do výšky základnej miery nevyhnutných potrieb maloletých spolu s podielom matky na výživnom. Možno prijať záver, že počas doby od poslednej úpravy súdom určeného rozsahu nastal objektívny nárast životných nákladov, ktorý možno zdôvodniť mierou inflácie, nárastom životného zákonného minima, či minimálnej mzdy.

23. Zmena pomerov na strane detí tak maloletých ako aj plnoletých detí je daná. Potrebné je, aby stanovené výživné zodpovedalo možnostiam a schopnostiam povinného rodiča a zohľadnili sa okolnosti danej konkrétnej veci. Vzhľadom na vek maloletých a plnoletých detí a ich zistené potreby, vychádzajúc zo zisteného mesačného čistého príjmu otca (je poberateľom opatrovateľského príspevku vo výške 269,- O., s možnosťou zárobku 128,- F.; príjem jeho manželky predstavuje invalidný dôchodok 647,- O. mesačne, jeho súčasnej manželke sú vyplácané nemocenské dávky každý druhý týždeň, v roku 2019 vo výške 296,40 eura, v roku 2020 vo výške 301,50 eura), zohľadňujúc odôvodnené potreby detí, vážny zdravotný stav mal. H., skutočnosť že otec sa na ich starostlivosti žiadnym spôsobom nepodieľa (neplatí výživné ani v naposledy určenej výške), odvolací súd dospel k záveru o správnom závere súdu prvej inštancie, keď nevyhovelo otcovi detí a jeho návrh na zníženie výživného zamietol.

24. Odvolací súd poznamenáva, že výživné tak ako bolo naposledy určené vo výške 80,- eur mesačne na maloletého B., a 140,- eur na maloletú H. a plnoletého K. zohľadňuje iba časť nevyhnutných potrieb detí, ktorých odôvodnené výdavky sú rozhodne vyššie ako výdavky otca, ktorého potreby sú už stabilizované, rovnako je nepochybné, že ich matka dopĺňa zdroj ich výživy na hranicu nevyhnutnú pre ich všestranný rozvoj.

25. Na základe popísaného skutočného stavu a vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti odvolací súd v súlade so súdom prvej inštancie dospel k záveru, že návrh otca detí na zníženie výživného nie je dôvodný. Otec sa nemôže spoliehať na to, že matka bude neustále v plnej miere zabezpečovať výživu ich detí a on sa nebude podieľať na zvýšených nákladoch na ich výživu. Naposledy určené výživné vo výške 80,- eur mesačne na mal. B. a 140,- eur na mal. H., plnoletého K. vzhľadom na odôvodnené výdavky dospelého K. N.tudujúceho a mal. H. a mal. B. K. študujúcich, nemožno považovať za neprimerané a taktiež nemožno opomenúť fakt, že navrhovateľ sa s deťmi nestretáva a nad rámec bežného výživného, ktoré neplatí v plnej výške, žiadnym spôsobom neprispieva.

26. K odvolacím námietkam otca týkajúcich sa jeho bežných výdavkov odvolací súd uvádza, že tieto nepovažuje za dôvodné. Uvedené výdavky v súvislosti so starostlivosťou o domácnosť má aj matka, ktorá na rozdiel od otca zabezpečuje osobnú starostlivosť o maloletých B. a H. a tiež starostlivosť o ďalšie dve plnoleté deti, a plnenie vyživovacej povinnosti má prednosť pred ostatnými výdavkami povinného rodiča. Rovnako odvolací súd zohľadnil hradenie nákladov spojených s bývaním, ktoré pripadajú na deti a uhrádzanie nákladov na ich odôvodnené potreby.

27. K odvolacím námietkam otca, pokiaľ ide o jeho súčasnú manželku, ktorá má zhoršený zdravotný stav a s tým súvisiacu opatrovateľskú činnosť otca o ňu, odvolací súd konštatuje, že táto odvolacia námietka nemôže dôvodne obstáť, keďže vyživovacia povinnosť rodičov k deťom je prioritná. Zákon o rodine zakotvuje výslovne povinnosť rodiča živiť svoje dieťa (§ 62 ods. 1), takže nemôže obstáť argumentácia povinného ohľadom zdravotného stavu jeho súčasnej manželky, s ktorou žije v spoločnej domácnosti. Odvolací súd zdôrazňuje, že povinnému nemôžu zdravotné problémy jeho manželky brániť v riadnom pracovnom výkone, nakoľko jeho pracovná schopnosť nie je znížená, nie je poberateľom invalidného dôchodku, preto jeho námietky ohľadom jeho neschopnosti plnohodnotne pracovať v dôsledku zdravotných problémov jeho manželky neobstoja a nie je možné ich hodnotiť ako objektívnu neschopnosť plniť si vyživovaciu povinnosť k dieťaťu. Odvolací súd poukazuje na ust. § 62 ods. 5 Zákona o rodine, z ktorého vyplýva, že plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonnou povinnosťou a cieľom tohto ustanovenia je zvyšovať plynule mieru rodičovskej zodpovednosti tým, že potreby rodiča môžu byť uspokojené až následne, keď rodič splní svoju vyživovaciu povinnosť a prispeje v primeranej miere na potreby dieťaťa. Každý rodič má teda povinnosť v prvom rade zabezpečiť výživu svojho dieťaťa a až následne má právo využiť zostávajúce finančné prostriedky na uspokojenie svojich vlastných potrieb. Zákon zásadne nerozlišuje, či ide o nevyhnutné životné potreby rodiča alebo iné potreby. Súdny ani nemajú povinnosť konkrétne skúmať otázku výšky životných nákladov rodiča, o

vyživovacej povinnosti ktorého sa koná. Preukazovanie výdavkov povinného rodiča však môže slúžiť ako dôkaz na stanovenie jeho životnej úrovne, avšak nie ako dôkaz, že rodič nemá dostatok finančných prostriedkov na to, aby plnil primeranú vyživovaciu povinnosť k svojmu dieťaťu. Vlastné deti otca nemôžu byť ukrátené len preto, že súčasná manželka ich otca je chorá a preto sa nemôže zamestnať. Uvedené by bolo v rozpore s dobrými mravmi. Odvolací súd však prihliada na skutočnosť, že otec žije v spoločnej domácnosti s manželkou, ktorá sa má rovnako spolupodieľať na chode domácnosti a na nákladoch na bývanie. Navyše z potvrdenia o opatrovateľskom príspevku vystaveného ministerstvom práce a dôchodkov vyplýva, že od 06.04.2020 môže otec zarobiť 128,- F. týždenne za prácu pre zamestnávateľa, alebo ako SZČO po odpočítaní určitých výdavkov bez toho, aby bol ovplyvnený jeho opatrovateľský príspevok.

28. Rovnako odvolacie námietky týkajúce sa platenia dlhov považuje odvolací súd za nedôvodné. Takéto výdavky nie je možné z vyššie uvedených dôvodov zohľadňovať pri určení výživného.

29. Odvolací súd taktiež zdôrazňuje, že aj keby deti mali príjem z brigádnickej činnosti, bolo by absurdné do príjmov dieťaťa zahrnúť finančné prostriedky získané jeho vlastným pričinením tak, že otec by bol súdom prakticky zbavený povinnosti platiť výživné s odôvodnením, že potreby dieťaťa sú v plnom rozsahu uspokojené (nález ÚS ČR sp.zn. II.ÚS 3113/10 z 21.4.2011).

30. Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody odvolacie námietky otca, že stanovené výživné nezodpovedá jeho schopnostiam, možnostiam neobstoja. Naposledy stanovené výživné s prihliadnutím na výrazný podiel matky na osobnej starostlivosti o deti a tomu zodpovedajúci podiel na ich výžive, na dosahovaný príjem otca, zníženie výdavkov na domácnosť a bývanie, prihliadnuc na jeho súčasnú manželku ako spoluživú osobu, a teda celkovú životnú úroveň, pri komparácii oprávnených výdavkov detí, zhoršený zdravotný stav mal. H. považuje odvolací súd odvolací návrh odvolateľa na zníženie vyživovacej povinnosti, za rozporný s najlepším záujmom detí, ohrozujúci riadne uspokojovanie ich odôvodnených potrieb, a zostrenú nevyváženosť v plnení si rodičovských povinností k maloletému dieťaťu. Odvolací súd dodáva, že je neakceptovateľné, aby otec nevyvíjal žiadnu snahu o zabezpečenie z adekvátneho zdroja príjmu tak, aby si mohol plniť vyživovaciu povinnosť k svojim deťom.

31. Odvolacie námietky otca teda nespochybnil vecnú správnosť rozsudku v jeho napadnutých častiach. Preto za daného stavu odvolací súd potvrdil rozsudok v napadnutom rozsahu ako vecne správny, postupom vyplývajúcim z ustanovenia § 387 ods. 1 CSP, v spojení s ustanovením § 2 ods. 1 CMP.

32. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v zmysle ust. § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak. Odvolací súd zároveň nevzhladal dôvod pre ktorý by bolo spravodlivé priznať náhradu trov konania niektorému z účastníkov v zmysle § 55 CMP.

33. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, § 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).